

K(III) - Sanskrit - H - 8 (Course 2)

2018

SANSKRIT - HONOURS

EIGHTH PAPER

Course - 2

Full Marks : 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

१. अधोलिखितेषु यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम्। 13×2=26

(क) तर्कसंग्रहदिशा सामान्यलक्षणं स्पष्टीक्रियताम्। तच्च कतिविधम्? सामान्येन सह विशेषस्य को भेदः?

7+2+4=13

(ख) करणलक्षणं किम्? किं तावत् कारणम्? लक्षणोदाहरणाभ्यां कारणभेदाः विचारणीयाः।

3+4+6=13

(ग) व्याप्तेः लक्षणमुल्लिख्य व्याख्यानं च विधाय अनुमितौ तस्या उपयोगः विशद्यताम्।

7+6=13

(घ) कस्तावत् लौकिकसन्निकर्षः? तस्य भेदाः सोदाहरणं प्रतिपादनीयाः। शाब्दप्रत्यक्षे कः सन्निकर्षः?

3+5+5=13

२. अधोलिखितेषु षट् प्रश्नाः समाधेयाः।

2×6=12

(क) कति द्रव्याणि? कानि च तानि?

P.T.O.

(2)

- (ख) किं नाम पार्थिवमिन्द्रियम् ?
(ग) कः पक्षः विपक्षः च ।
(घ) कति लिङ्गानि ? कानि च तानि ?
(ङ) अनुभवः कतिविधः ? नामत उल्लिख्यताम् ।
(च) नाम उल्लिख्य कर्मवैविध्यं प्रदर्शयताम् ।
(छ) रसः कतिविधः ?
(ज) किमुपमितेः करणम् ?
(झ) स्मृतेर्लक्षणमुल्लिख्यताम् ।

अथवा,

एतेषु कस्यापि द्वयस्य टीका लेखनीया । $6 \times 2 = 12$

- (क) अभावः
(ख) प्रत्यक्षम्
(ग) आपः
(घ) शक्तिग्रहः ।

३. अधोलिखितेषु षट् प्रश्नाः समाधेयाः । $2 \times 6 = 12$

- (क) गगनारविन्दं सुरभि अरविन्दत्वात् इत्यत्र हेत्वाभासस्य किं नाम ?
(ख) शशशृङ्गं कठिनं पार्थिवत्वात् इत्यत्र हेत्वाभासस्य किं नाम ?
(ग) पर्वतो वह्निमान् प्रमेयत्वात् इत्यत्र को हेत्वाभासः ?
(घ) ब्राह्मणोऽयम् इति ज्ञानं कीदृशम् ?

(3)

(ङ) तेजसः लक्षणं किम्? तस्य विषयः कतिविधः?

(च) रिक्तस्थानं पूरणीयम् —
कार्यनियतपूर्ववृत्ति —————।

(छ) रिक्तस्थानं पूरणीयम् —
अर्थाबाधो —————।

(ज) आकाशस्य लक्षणम् किम्?

(झ) सर्वव्यवहारहेतुः गुणः कः?

अथवा,

अधोलिखितेषु द्वयोर्व्याख्या कार्या। $6 \times 2 = 12$

(क) अनुमानं द्विविधं — स्वार्थं परार्थं च।

(ख) तत्र गन्धवती पृथिवी।

(ग) तज्जन्यत्वे सति चज्जन्यजनको व्यापारः।

(घ) अनुभवश्चतुर्विधः।